

KALBİN MERKEZİNE SEYAHAT

HAKAN YILMAZ

ŞİİR

DİJİTAL KİTAPLAR

Kalbin Merkezine Seyahat

Hakan Yılmaz

Şiir

DİJİTAL KİTAPLAR

Kitaplar Özgürlük İster!

Ocak 2026

Dijital Kitaplar

bilgi@dijitalkitaplar.net

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yazılı izin olmaksızın dijitalkitaplar.net haricindeki bir internet sitesinde yayınlanamaz ve basılı hale getirilemez.
Ticari mal değildir; satılamaz.

Yayın Yönetmeni: Emrah Polat

Editör: Ömer Turan

Kapak Tasarımı: Kupür Creative

Sayfa Tasarımı: Esranur Gelbal

Yola ıkarken Yanına Alınacaklar:
Dil ve Şiir

DİL

Tüm diller bittiğinde başlayan dilim
Güzelim, sevgilim, delilim
Gidecek yer kalmayınca gittiğim yerim
Sığınağım, kırmızım, yastıktan evim

Sınırların ötesine yükseldiğim kanadım
Sihirli iksirim, görünmezlik hapım
Kalbimin neşesi, hızla koşan atım
Kapıdan dışarı attığım ilk adım

İçimden çıkan sıcak nefesim
Merhametim, beyazım, güzel sesim
Doğduğumdan beri değişmeyen adresim
Yıkık duvarımdaki tek resim

ŞİİR

Şiirdir tek muktedir aşkı anlatmaya
Yerini ihbar edip aşkı yakalatmaya

Şiir şehirde gezer, yüzleri söze dizer
Yüzler sözlerden sızar, âşığı ağlatmaya

Şiir, âşık uyurken, yorganını kaldırır
Alır bekleyişini Şahmeran'a satmaya

Şiir, boyacı arar sözün bedesteninde
Kalbi aşkın renginde yepyeni boyatmaya

Şiir gider, kalırken herkes şimdiki anda
Muhtemel zamanlarda uykulara yatmaya

Şiirden başkasından medet umma Hayâlî
Şiirdir kaldıracın dünyayı oynatmaya

ŞAİRLER

Şairler,
sanki bütün dünya
kulak kesilip
yazdıkları şiiri
dinleyecekmiş gibi
bir yanılgıya düşerler
şiir yazarken.

Şairlere göre,
yazdıkları şiir
Tanrı'nın sözüdür,
kutsal bir metindir,
cennetin anahtarıdır.

Kötü şairler,
şiirle
gerçeği
değiştirebileceklerini
zannederler.

Oysa şiir,
kendi dışındaki
gerçeği
değiştiremez:
böyle bir gücü
yoktur.
Şiirin kendisi
bir başka
gerçekliktir.

Bundan ötesi de şudur:
asıl gerçeklik
şiirdir,
diğeri
gölge oyunudur.
Bunu bilen şair,
büyük şairdir.

Yola Çıkmak

YALNIZ AĞAÇ

Sen.

Kendi yağmurunun
sularıyla
beslenen yaprak.

Ördek yavrularının
dışladıkları
siyah kuğu.

Hakikati
söylediği için
sahte cennetlerden
kovulan
masum Melek.

Tatlı çocukların
aralarına almadıkları,
kendi kendisine
oyunlar icat eden,
yabancı çocuk.

Bütün topraklardan
sürülen,
kendi ruhunda
kök salan,
yalnız ağaç.

Vasat zorbaların,
yetersizliklerini
örtmek için
şevkle taşıdıkları
Magdalena.

Daima yersiz
yurtsuz,
kendi kalbini
yurt edinmiş,
ebedi göçmen.

GÖÇMEN

Ömrümün baharında düştüm yollara
Nehrimin doğumunda ayrıldım kollara

Sabahın serininde duydum sesimi
Gecenin derininde saydım nefesimi

Karların beyazında sürdüm izimi
Kışların ayazında sezdim gizimi

Çocukların kalbinden çaldım özümü
Annelerin dilinden aldım sözümü

Eski çarşılarda sattım gülümü
Almadığım öçlerde tattım ölümü

Beyaz çiçeklerle kaplandı kırlarım
Karlı şehirlerde saklandı sırlarım

Kızıl devirlerde bilendi uçlarım
Sarı nehirlerde aklandı suçlarım

Kayıplar arasında buldum kendimi
Ömrümün yarısında yıktım bendimi

YOLU BİLEN KİMSE VAR MI?

Dost vefasız, zaman acımasız, dünya altüst
Dert çok, dert ortağı yok, düşman zorlu, talih yenik

İsteğin güneşi yakar, umudun gölgesi yok
Herkes iktidara koşar, herkes bir şeyde iktidar

Akıl yaramaz bir işe, önüne gelen bana çatar
Beklerim şansım açılmaz, aşk belâsı durmaz artar

Ben bu upuzun gurbette hep o ülkeyi düşlerim
Nasıl giderim oraya, hangi tren kaçta kalkar?

Hayatıma bir baktım da dopdolu tuhaf aşklarla
Sevdiklerim uzaklarda, yazılarda çılgınlıklar

Hep ters gider dünya bana, bilgiyle ilgisiz sevgi
Rüzgâr bir ters esti miydi yaprak gibi düşer bilgi

Mayın döşenmiş toprağa isteğin sınır boyunda
belâlardan geçilmiyor isteğe giden şu yolda

Sevgilinin adı çınlar komik anons seslerinde
İsteğe giden yoldaki dinlenme tesislerinde

Herkes şunların peşinde kâr mı yoksa iktidar mı?
Bu akşam çıkmalı yola, yolu bilen kimse var mı?

Fuzûlî bakıyorum da bir çağ bitti güldü yüzün
Ne kadar gülsen de, oğlum, yine de elde var hüzn

Fuzûlî'den Yeniden Deyiş

SİHİRLİ YOL

Hepimiz
sihirli yolda
gidiyorduk.

Birleşen, ayrışan,
çatışan, kesişen
yönlerde
hareket ediyorduk
her birimiz.

Bazıları kaptırmış
gidiyorlardı
ileriye doğru,
ne olursa olsun
diyerek.

Bazıları
öyle korkuyorlardı ki
yolun sonunda
kendilerini
neyin beklediğinden,
geri dönmek
istiyorlardı.

Oysa,
geriye de dönseler,
ileriye de gitseler,
sihirli yoldan
çıkış yoktu.

Bu yola giren,
kendisini bekleyen
sona ermeden,
gitmekten
vazgeçemezdi.

Bazıları ağlıyorlardı,
etrafa
çaktırmadan.

Bazıları kandırmaya
çalışıyorlardı
kaderlerini.

Bazıları bu dünyada
aşkı
bulmuşlardı.
Bazıları, sihirli yolun
bir durağında
karşılaşmayı
umuyorlardı
aşkla.

Bazıları tümünden
yitirmişlerdi
aşk umudunu:
masum canavarların
suçlu kurbanlarıydı
bunlar.

Bazıları sessizce
oturuyorlardı
koltuklarında:
aşkın
ve korkunun
ötesine geçmişlerdi.
Yaşadıkları
onca kayıptan
ve çektikleri
onca acıdan
sonra gelen,
ama tam benimsemeden
kabullendikleri
bir dinginlikle
bakıyorlardı
camdan dışarıya.

BİR ADADAN ÖTEKİNE

Kızıl gül, kristal bir su bardağının içinde,
mutfak masasının üzerinde duruyordu.
O gülü sen aldın, gördüm,
kimseye fark ettirmeden.

Geldiğin gün anlamıştım zaten,
gülün peşinde olduğunu.
Üstünü bile çıkarmadan mutfğa dalmış,
masaya bakmıştın, gül orada mı diye.

Gizlice seni izliyordum ben,
aynada yansımanı gördüm:
kızıl gülü avcunda saklayarak,
hızla çıkıyordun mutfaktan.
Radyoda, adı dilimin ucunda,
hicaz bir şarkı çalıyordu.

Son günündü, o gün, senin burada.
Seni uğurlamak için toplanmıştı herkes,
Hem düşmanların hem de dostların.

Konuklar, büyük salonda, fısıltıyla
bir şeyler konuşuyorlardı.
Ev sahipleri telaşla
sofrayı kuruyorlardı.
Şair (büyük şairimiz),
sofranın kurulmasını beklerken,
senin için hazırladığı
veda konuşmasını gözden geçiriyor,
buz gibi olmuş çayını yudumluyordu.

Buradaki son gününü iyi yaşadın sen,
başına gelen bunca kötü şeye,
düşmanlarının saldırılarına,
dostlarının vefasızlığına rağmen.

Ev sahiplerinin hazırladığı bütün
yemekleri itiraz etmeden yedin.
Hiç tavrını bozmadın sofrada;
bir sürü gizli, açık sataşmaya,
imalı söze rağmen.
Anlamsız tartışmalara girmedin.
Cevap vermeye tenezzül etmedin,
ham ruhların çiğ sataşmalarına.

Haydi, çıkalım, dedin bana
kulağıma eğilip.
Aceleyle çıktık evden, ikimiz.
Yürüdük, köyü geçtik.
İki yanı yaşlı zeytin ağaçlarıyla kaplı,
uzun, dik yokuşun başına geldik.
Sunığa doğru
tırmanmaya başladık.

Sen, tırmanmak istemedin
dik yokuşu daha fazla,
belki yorgunluktan,
belki umutsuzluktan.
Sunağa varsak ne olur, dedin,
varmasak ne olur!
O nadir kırmızı gülü,
adağımız olarak,
sunağa bıraksak ne olur, dedin,
bırakmasak ne olur!

Yine de deneyelim, dedin,
gidip bırakalım
adağımızı sunağa.
Bakalım, kabul edecek mi tanrı,
adağımızı? Yeni bir hayat
verecek mi bize?
Şişirecek mi yeniden
yelkenlerimizi?
Kayıp gidebilecek miyiz
lacivert suların üzerinde,
rastgele,
bir adadan
ötekine?

**Ezgilerle Hayatın Günlüğünü
Tutmaya Başladığımızda
Yazılan Erken Şiirler**

EZGİNİN GÜNLÜĞÜ

Kalemini yalnızlığın mürekkebine batır

De ki
hayat
nasıl çalardı seni benden
ve ben
nasıl geri alırdım seni
dizelerimde

Bir sırma telin
duyulur
duyulmaz
titreşiminde

Boz bulanık bir yağmur sonrasının ezik-büzük
parkelerinde biriktirdiği suları yorgun
mazgallarından
iki gözü iki çeşme akıtan bir eski zaman sokağında
ürkek ve efsunlu adımlarla seğirten
bir kadının çaresizliğini...

Bilgi, uçsuz bucaksız denizlere karışan ırmaklar gibi,
sözcüklerin, deneyimlerin yatağında kıvrılarak
ele verirken yaşamı, doyumsuz bir
hazzın içten içe depreşmesini...

Sevgilinin serin, ocağında bir hasret çayının
usuldan usula demlendiği, derin bir çilenin
sindiği duvarlarında akşamların, suskunlukların,
yalın söyleşilerin, görmüş geçirmiş gülüşlerin
fısıldaştığı gönlüne
bir dost davetine girer gibi girmeyi...

Nice acılardan damıtılmış
bir “Hoş geldin” ile sınırlanan o anda,
o, iki gözbebeği arasında çakan ve yaşamın
yüce anlamını aydınlatan şimşek anında,
bir kan damlacığının dolu dizgin bir yüreğe
doğru koşturmasını ve ona eriştiğinde bir an,
bir ömür, bir çağ boyu süren kışların bitivermesi gibi,
yüreğin buzullarının çözülmesini...

Bir kula atın, dörtnala koşup,
erimsiz bir tan yerinin kıyısına eriştiğinde,
durup, o sonsuzluktan saçılan
bin bir ışıkla soluklanmasını...

Uzakta, ufuk çizgisinde söken şafağın,
bir sırma telin
duyulur
duyulmaz
titreşiminde
kıvanan yüreklerin olanca görkemiyle
atmasından başka bir şey olmadığını
düştük
günlüğümüze.

***Ezginin Günlüğü için yazılmış bu şiir, grubun Mart-Nisan
1983'teki ilk konserlerinde dağıtılan broşürde yer almıştır.***

CEYLANLAR

Ceylanlar durdular bir su başında.

O dirençler ve düşler denizine akan
zaman da durdu
bir kalp atımı boyunca.

Gözleri ilk yaz rengindeydi.
Çok eski çağlardan kalma bir susuzlukla
tutuşmuştu bedenleri.

Bir şiir çıkageldi sonra,
acının pankartlarıydı dizeleri.

Anımsa,
sen,
bir sevdadan doğan
bütün akşamlarla,
ve bir susuştan sivrulan
bütün haykırışlarla,
gelip
ilişmezden önce yanıbaşına,
anımsa,
gökyüzüne karışmış
dağlarla
ölçülürdü yalnızlığım.

Dingin bir söylencenin derinliğinde
türküleşmiş gurbetlere bükümlenen
yollar da
yetersiz kalırdı betimlemeye
sana uzaklığımı.

Sonra, yaşam dokudu felsefesini.
Su başlarında ceylanlar durdu.
Akıp gitti zaman.
Akıp gitti su.

UÇAN TRAPEZDEKİ YİĞİT GENÇLER

Yalnızlıktır

Yalnızlıktır benim adım

Bir çağdım ben, yıllarına başkaldıran
Ezgilerinden taşan bir şarkı

Suskunluğun sınırlarında
Vurulmuş bir kaçakçıydım
Aşklar ve acılar gizli
Kenetlenmiş dişlerimin ardında

Tutuklanmış bir hüzündüm
Şiirlerle veren ifadesini
Yadsımlarla hak edilen
Kendi yüreğine sürgün

Düşlerin ve sanrıların direnişi
Dilsiz bir akşam vakti kırıldığında
Perdeler açılıp
Başladığında ayrılığın tragedyası
Donup kalmış bir çığlıktım
Özlemlerin namlusuna sürülmüş

Yalnızlıktır

Yalnızlıktır benim adım

BİR GÜN, BİR GÜN

Oysa zaman hiç uğramamıştı durgunluğun hanına

Sen kendi yüreğini tavlâ
Sorular ki vahşetin yanıtlarıdır
Vahşet ki pervâsız can pususu

Banaz'da düşmüştün bir kez
Sen miydin yaralanan
Dost muydu
Gül müydü
Bilinmez
Hâlâ öter o garip kuş Haymana Ovası'nda
Serez
Serez
Sivastopol'da düşmüştün bir kez
Conk Bayırı'nda
Ve hatıranâ bir şey yapılmış değil hâlâ

Kanmadı Hitit güneşi
Tan yelinin yakarmalarına

Sevdadan ve hüzünden damıtılmış
Erişilmez bir istençti o
Ya da billûrlaşması çağdeviren çilelerin

Ayarla saatini suskunluğuna

Densiz bir güz buyruğu sürerse şiirin izini
Sığınır o sözün mağaralarına
O mağaralar ki
Ağızlarına
Duyarlık derler bir örümcek
Örmüştür
Bilge gözlerle yırtılan ağlarını
Esirgemeyin gözlerinizi
Ozan üleştirir onlara bakışlarını

Bir pazarlıksız dostluğun sözünü ver
Ban öfkeni vardiya sonrasının yorgunluğuna
Sen, ey, ezgilerle boğuşan
Uyumla sazının tellerini
Yaşamın akarlığına

*Bir pazarlıksız dostluğun sözünü ver
Vahşet uçurumunda açan bir çiçeğin
İşte dizelerim sıcak ekmek gibi
Fırınlanmış en kanayan yerinde yüreğimin*

*Bir pazarlıksız dostluğun sözünü ver
Çocuk gülüşlerinde uçuşan ilkyazın
Yok, dağları devirmeni beklemiyorum
Bir küçücük taş yuvarla yeter*

Bu şiir, Ezginin Günlüğü'nün kurucularından Emin İğüs ve Hakan Yılmaz'ın birlikte gerçekleştirdikleri bir kantat projesinin librettosu olarak yazıldı. Emin İğüs tarafından koro ve orkestra için bestelenen kantat, henüz seslendirilmedi.

Yol Boyunca Arananlar:
Aşk

DİLENCİ GÖNÜL

Yıllar yılı gönül benden câm-ı cem dilendi.
Kadeh kendi elindeydi, gitti ellerden dilendi.
Bir cevher var, ötesinde zamanın ve mekânın.
Gitti, cevheri, sahile vurmuş çöplerden dilendi.

Hâfız-ı Şirâzî'den yeniden deyiş

AKLIM HEP SENDE

Hiç yoksan da
Yalnız bir düşsen de
Aklım hep sende
Sende, hep sende

Gelmesen de
Yalnızca beklensen de
Aklım hep sende
Sende, hep sende

Bıçak olsan
Saplansan ruhuma benim
Kanasa ucunda benim

Bir gizsen de
Şarkımda tütse de
Aklım hep sende
Sende, hep sende

Bir yolsan da
Hasrete çıksan da
Aklım hep sende
Sende, hep sende

Irmak olsun
Sulasan toprağımı benim
Yıkansa suyunda tenim

SON SAAT

Madem çaldı son saat, artık durmak hoş değil
İnsanmış tek cevabı, artık sormak hoş değil
Kokuları o akşamın, günlerimize sızdı.
Aşkın fısıltıları, aniden gelen yazdı.
Madem açıldı yollar, artık kalmak hoş değil

Madem bindi son yolcu, artık durmak hoş değil.
İsmi saklıymış madem, artık sormak hoş değil.
Düşleri o akşamın, ruhlarımızı sardı.
Aşktı aradığımız, hiç geçmeyen bahardı.
Madem doldu yelkenler, artık kalmak hoş değil.

GİDEN AŞKLAR

Giden aşklar bir daha gelmeyecekler
Beyninin etrafında o gezegenler
Dönecekler, dönecekler, dönecekler
Boşluğunda bir yanıp, bir sönecekler

Şiirden füzeler atacaksın boşluğuna
Büyük şiirler, daha büyük şiirler
Şiirler boşluğunu bıçak gibi deşecekler
Şiirler aşklara varmadan düşecekler

Şiirler duracaklar zaman akarken
Bir söz bile ileri gitmeyecekler
O güzel sözler artık denmeyecekler
O avluda o çilekler yenmeyecekler

Sen, geçmiş anlamların uzmanı
Yok olmuş sanatların sanatkârı
Müşteriler kapını çalmayacaklar
Ne yapsan, ne satsan almayacaklar

Tek kendinle dolacak boşluğun
O bitimsiz ve güzel çocukluğun
Aşklar boşluğuna dolmayacaklar
Orada kimseler olmayacaklar

O kış ve düş şehrinde evler
Eski trenler gibi bekleyecekler
Kimseler o şehre dönmeyecekler
O akşamüstlerini bilmeyecekler

Sen o yokuştan ineceksin yine
Üstünde annene kısalttırdığın mont
Anneler hiçbir şey bilmeyecekler
Şairler yardımına gelmeyecekler

Yine yastıktan evine sığınacaksın
Eski okuma kitaplarındaki kırlara
O kırlarda o çocuklar koşmayacaklar
O hayaller gerçek olmayacaklar

ÖLMEDEN UĞRUNA ŞARKILAR YAZILAN KADIN

Hüznün son demlerine neredeyse vardın bu ay
Bavuluna konuldu istediğin ok ve yay
Gideceğin yerlerde ne bekler seni bilmem
Belki bir ev, belki bir yol, belki altın bir saray

Bir rüzgâr yakalayıp yarın sen düş yollara
Açık denizlere çık, kapıl akıntılara
Sözlerini bandırıp denizlerin tuzuna
Gözünü kırpmadan gir tüm yitik savaşlara

Açık denizden esen lodosta çınlar adın
Yeni ütopyalarda pişer, olgunlaşır tadın
Sesin sert rüzgârların esişine karışır
Ölmeden uğruna şarkılar yazılan kadın

TATLI AŞK

Ne tatlı bir aşk bu!
Korkmuş, başını yastıklara gömmüş, poposu açıkta
kalmış,
arada, dayanamayıp,
tehlike geçti mi diye başını çıkarıp bakan,
sonra yine yastıktan evine sığınan
çocuk kadar tatlı.

Ne ışıklı bir aşk bu!
Ovada gün doğana dek tütün toplayan köylülerin,
ateş böcekleri ya da dünyayı istilâ eden
minyatür uzay gemileri zannedilebilecek,
lüks lambaları kadar ışıklı.

Ne dilsiz bir aşk bu!
Yoldan geçenlerin “senin annen baban yok mu?” diye
azarladığı,
sonra da bize özgü bir merhametle
iki mendil parasına bir mendil alıp,
ikincisini ona bağışladığı,
kâğıt mendilci küçük kız kadar dilsiz.

Ne yalnız bir aşk bu!
Gece yarısı dinlenme tesisinde tek başına yemek yiyen,
arada bir, “bizim otobüs için mi?”
diye anons seslerine kulak kesilen
yolcu kadar yalnız.

Ne ümitsiz bir aşk bu!

Hızla giden trenin camından gördüğüm,
bir başka suya kavuşmadan
yavaş yavaş kuruyacağını bildiğim,
küçük dere kadar ümitsiz.

Ne sıcak bir aşk bu!

Zeytin yapraklarının sarı güneş altında gümüş
tonlarına büründüğü,
siyah feraceli köylü kadınların
sokak aralarında taze incir sattığı,
yaz ortası kadar sıcak.

Ne yaramaz bir aşk bu!

İstemediği eşyalarını babasının odasına yığan;
bitmiş kalemlerini, beğenmediği resimlerini,
kirlenmiş silgilerini, kesmeyen makaslarını,
eski ödevlerini, delik çoraplarını,
bozuk oyuncaklarını, kullanmadığı tokalarını,
çikolata kâğıtlarını çalışma masasının
çekmecelerine dolduran
kız çocuğu kadar yaramaz.

Ne tanıdık bir aşk bu!

Haber vermeden gelen,
hemen kalkacağım deyip
kanepede uykuya dalan,
uyumadan önce de dolaptaki tüm peyniri bitirip
televizyonun kanal ayarlarını bozan
eski arkadaş kadar tanıdık.

Ne yerli bir aşk bu!
Düğünde, hafif sarhoş kocasının kıskanç
bakışlarına aldırmayarak
elektronik ritimli halaya katılan;
iri kalçalarını ustaca sallayan;
önce öne eğilip, sonra aniden doğrularak
başını fütursuzca geriye atan;
ve tam bu sırada kim bilir kimden,
ne zaman öğrendiği ustalıklı
bir ayak hareketiyle sıçrayan
kadın kadar yerli.

Ne erişilmez bir aşk bu!
Çocukluğumuzun treni, bize göre nedensiz, bir
kırın ortasında durduğunda;
kız kardeşimle vagonun yanından
asla ayrılmamaya söz vererek çiçek
toplamaya indiğimizde;
çimenlerin, papatyaların
ve menekşelerin ötesinde kıpkırmızı süzülen,
ama treni kaçıracağız diye telaşlanan
annemi üzmemek için,
içimiz gitse de gidip koparamadığımız
kızıl lâleler kadar erişilmez.

Ne hızlı bir aşk bu!
Önce çiseleyen, sonra bastıran, sonra sel olan;
yollara atılmış izmaritleri, hatıraları,
plastik torbaları, panik atakları,
teneke kutuları, kıskançlıkları,
intikam planlarını, geçmiş, geleceği,
her şeyi mazgallara sürüyen
yağmur kadar hızlı.

Ne yavaş bir aşk bu!
Torununun elinden tutup
ağır ağır caddenin sonundaki
banka şubesine yürüyen,
sık sık durup soluklanan,
gözlerini yumup varoluşunun farkına varan,
sonra tekrar yola koyulan
anneanne kadar yavaş.

Ne bu anda ve burada bir aşk bu!
Geçmiş güne yakınmayan, gelecek günü özlemeyen;
pusuya yattığı çalılıktan,
gözlerini bir an bile ayırmadan,
nefes bile almadan,
ilerideki çayırdaki otlayan antilopları gözleyen
dişi aslan gibi bu anda ve burada.

Ne engin bir aşk bu!
Edremit'ten Ayvalık'a giderken
aniden geniş bir halı gibi
arabanın önüne serilen,
iki yanı sonsuz zeytinliklerle kaplı
yol kadar engin.

Ne mavi bir aşk bu!
Bir çocuğun, sabah erken,
trenin penceresinden
ilk kez gördüğü;
üzerinde beyaz teknelerin süzüldüğü,
kıyısında insanların yüzdüğü,
ufkunda sarı bir güneşin yükseldiği
deniz kadar mavi.

Ne ümitli bir aşk bu!
Tarihinin ejderhalarıyla kahramanca savaşan;
uzun, ince, karanlık bir tünelden geçerek
geçmişine giden;
yenik benlerini teselli eden,
yaralı benlerinin yaralarını saran,
ölü benlerini toprağa gömen,
soylu düşmanlarını affeden,
soysuz dostlarıyla yollarını ayıran
erkek kadar ümitli.

AŞK BİTTİ

Aşk bitti.
Gönlümden bir kuş uçup gitti.
Ben devam ediyorum.

Güneş, dağların ardında kızılışarak batıyor.
Dağ yamaçlarındaki evlerin ışıkları yanıyor.
Kamyonlar geçiyor yoldan.
Uzaklarda köpekler havlıyor.
Biri makineyle bahçesindeki otları biçiyor.

Ben, kendi yarattığım bir imgeye âşık olmuşum,
bir periye, bir rüzgâra, bir şarkıya,
bir film sahnesine, bir roman bölümüne,
bir şiire tutulmuşum.
Sonra gerçek, o imgeye dönsün diye beklemişim.
Tanrı zannetmişim kendimi.
Ol deyince olsun, istemişim.
Ağzımdan çıkan sözün
söyler söylemez gerçeğe dönmesini,
kafamdan geçen hayalin
düşünür düşünmez canlanmasını arzu etmişim.
Tanrıyı oynamışım,
Tanrı da uzaktan gülmüş bu çocukça oyunuma.

Aşk bitti.

Yara iyileşti, ama hâlâ sızladığını hissediyorum.

Bir yaranın gerçekten sızlamasını değil de,

bir zamanlar yara tazeyken sızlayışının

hafızamda bıraktığı izi hissediyorum.

O kokuları, o yürüyüşleri,

o konuşmaları o tarafta bırakarak,

kendi kokumu, kendi yürüyüşümü,

kendi sözlerimi yanıma alıp

devam ediyorum.

Kendi hayatımla baş başayım.

Aşksız hayatımı bir yerinden

başlayıp sevmeye çalışıyorum.

Aşkın gidişiyle açılan oyuğu kendi taşımla,

toprağımla, yazımla, çizimle,

dostlarımla, işimle, gücümle, gülüşlerimle,

şiiirlerimle, şarkılarımla, yazılarımla,

boş boş dolaşmalarımla, unutuşlarımla,

hatırlayışlarımla, öfkelenişlerim

ve sonra bir balon gibi sönüşlerimle,

aldığım beğeni sinyallerinin okşadığı gururumla,

kimselere açmadığım sırlarımla,

kürek kürek dolduruyorum.

Sanki bir ölüyü gömmüşüm de,
mezarına toprak atıyor gibiyim.
Kim yatıyor mezarda? Peri yatıyor.
Geçici bir mezar taşı
koyuyorum mezarın başına.
Üzerine şu yazıyı yazıyorum:
burada, bir zamanlar âşık olduğum peri yatıyor;
şiir bendim, şarkı bendim,
güzellik bendim,
aşk da bendim; peri bir aynaydı,
yarattığım güzelliği yansıtan.

Kadeh benim elimdeydi;
cahildim, büyülenmiştim,
kim olduğumun farkında değildim; gidip
başkasında aradım onu.
Cevher benim içimdeydi;
saftım, çocuktum,
kim olduğumu bilmiyordum; gidip
sahile vurmuş çöplerin içinde aradım onu.

Aşksız kendimi sevmeye çalışıyorum.
Zor oluyor, ama başarıyorum yavaş yavaş.
Miadı dolmuş bir fikre;
yıkılmış bir eve;
tarihte yaşanmış, ama yeni kuşakların
hatırlamadığı bir savaşa;
antika bir paraya
dönüşüyor aşk.

Aşk, beni konuk etmek istemeyen bir şehirmiş.
Yolcu bendim.
Bundan sonra başka şehirlere gideceğim.
Başka dinlenme tesislerinde mola vereceğim.
Başka istasyonlarda inip,
başka sokaklara sapacağım.
Bu benim hayatım, diyeceğim,
içinde aşkın olmadığı.
Sonra içinde aşkın olmadığını da unutacağım.
Aşkın son görüntüsü, son kokusu,
son izi de silinecek.
Yıllar önce okuduğum etkileyici
bir kitap nasıl kalıyorsa hafızamda,
aşk da o kadar kalacak hafızamın bir köşesinde.
Bir şiir yazarken alevlenip,
sonra sönen, kontrollü
bir yangına dönüşecek.

Aşk bitti.
Son nefesini vermiş bir ölü gibi,
henüz öldüğü idrak edilmemiş, kokusu canlı.
Sanki derin bir uykuya dalmış da
birazdan gözlerini açıp bir şeyler söyleyecekmiş,
bir bardak su isteyecekmiş, gülümseyecekmiş gibi.
Zamanla sinecek ruha, öldüğü gerçeği.
Yedisi çıkacak, kırkı çıkacak, duaları okunacak,
mezarına çiçekler konacak.
Sonra seyrekleşecek kabir ziyaretleri, anısı
soğuyacak, mezarındaki çiçekler solacak, eşyaları
atılacak veya hafızanın arka
odalarından birine kaldırılacak.
Duygusu hatırlanacak ama hissedilmeyecek.
Artık etkisi kalmamış travmatik
bir imgeye, bir filmde hafızada kalmış
bir sahneye, çok eskiden okunmuş güzel bir şiirin
yanlış hatırlanan bir dizesine dönüşmüş olacak.

Aşk bitti.
İnsan olmanın dayanılmaz
zorluğunu hissetmeye başladım,
sürprizli varoluşunu, absürtlüğünü,
belirsizliğini; etten, kandan, tabulardan,
travmalardan, inançlardan,
tercihlerden, sosyal yapılardan
oluşan sınırlarını anladım.
Tanrı değil insan olduğumu anladım,
aşkın bitişiyle.
Sözden çıktım, bedene girdim.
Cennetten kovuldum, dünyaya düştüm.
İnsan suretinde tekrar yarattım kendimi.
Aşk bitti, ben
insan oldum, yeniden.

Yolculuktan Alınan Dersler:
Zaman, Bekleyiş, Hiçlik

O AN

Geçmiş günlere yol alan gemi
Sularını yarıyor zamanın
Sen sırrıyla meşgulsün hâlâ
Çok eskilerde kalmış o anın

O anda girmişti bıçak göğsüne
O anda kurumuş, kalmıştı kanın
O anda çıkmıştı açığa sırrı
Başlangıcına üflenmiş mananın

Kimse bilmez kimsenin tarihini
Herkes kulu kendi seçtiği hânın
Herkes kendi zorbasının mazlumu
Herkes zalimi kendi kurbanının

Suları yararak gidiyor gemi
Koptuğu ana büyük patlamanın
Yılanın dilinden içmeye zehri
Islak mağarasında Şahmeran'ın

Martılar bitiyor, derken adalar
Her adada ayrı yanmıştı canın
Bit artık sen de eski bir uygarlık gibi
Ne namın kalsın, ne şöhretin, ne şanın

BEKLEMEK

Bekle, bekle, bekle.
Karnın burkularak bekle.
Kalbin sıkışarak bekle.
Kendi kendine konuşarak bekle.
Her günü o gün sanarak bekle.
Hayaller kurarak bekle.
Beklemenin tarihini bilerek bekle.
Beklemek için bekle.

Beklemenin sonunda
bir şey olmadığını bile bile bekle.
Şimdiye kadar nasıl bekledinse öyle bekle.
Hakikatin içinde elinden bir şey
gelmeden kalacağın o anı bekle.
Hayatı erteleyerek bekle.
Kendini tahrip ederek bekle.
Kafanda kendine ait yalanlar tasarlayarak bekle.
Acizlik içinde bekle.
Bir mahpus gibi bekle.

Hayal kırıklığından sonra yürüyeceğin yolları,
giyeceğin ceket, yiyeceğin teselli
sandviçini düşünerek bekle.
Güçsüzlüğünü keşfederek bekle.
Kırılğanlığıyla yüzleşerek bekle.
İntibalarını sayfalara doldurarak bekle.
Bu bekleyişten birkaç şiir çıkararak bekle.
Ev işlerini aksatarak bekle.
Problemlerinin ağırlığını
bekleyişe nazaran azaltarak bekle.
Hastalığı ve ölümü unutarak bekle.

Eski yazdıklarını okuyup,
eski şarkılarını yeni bir renkle söyleyip,
içinden gelmeden yaptığın onca işten
gönül rahatlığı ile soğuyup,
sokaklarda avare avare dolanıp,
gönlünün çektiği giysileri giyip,
tarihini sil baştan kurgulayarak bekle.
Çiçek gibi açarak bekle.
Önemsediklerini önemsizleştirerek,
önemsemediklerini önemlileştirerek bekle.
Sevgilerini kataloglayarak bekle.
Hem hayata bağlanarak
hem de hayattan koparak bekle.
Ne olduğunu anlamadan bekle.
Ne kadar beklemek istemesen de,
geçmiş bekleyişlerinin sonuçsuzluğunu
kendine olaylarla tekrar tekrar
ispat etsen de, bekle.

Uslanmadan bekle.
Ders almadan bekle.
Tatsızlığı bekle.
Uyumsuzluğu bekle.
Güçsüzlüğüne bir kez daha yüzleşmeyi bekle.
Mağlubiyeti bekle.
Kaybetmeyi bekle.
Tehlikeli işler yaparak bekle.
Ödemelerini aksatarak
ve aksatmayı umursamayarak bekle.
Bekleyiş sırasında olan güzel şeyleri,
bekleyişin sonunun hayırlı olduğuna yorarak bekle.
Hüsran anı için siperler kazarak,
sığınağına bekleyiş sonrası yokluk günlerinde
yetecek kadar teselli yığarak bekle.

Hayat karşısında vurdumduymazlaşarak bekle.
Elini kolunu bağlayan anlamsız
uğraşlardan koparak bekle.
Odanı dağıtıp,
günlerce gönül rahatlığıyla toplamayarak bekle.
Ölüm korkusundan az da olsa sıyrılarak bekle.
İnsanları daha çok sevmeyerek,
ama onların hikâyelerini daha iyi dinleyerek bekle.
Filmlerden ve romanlardan aşırma
ya da tümüyle kendi icadın olan eski,
yeni, muhtemel, gayrimuhtemel bekleyiş
sahnelerinde
kendini oynayarak bekle.

Elinden bir şey gelmeyerek bekle.
Kendini işe vererek ama hemen koparak bekle.
Beklemekten başka bir şey yapmayarak bekle.
Her ihtimali hesapladığın ve her ihtimale
karşı önlemini aldığın yanılışıyla bekle.
Kalelerinin nasıl savaşmadan bir bir teslim olacağını,
kapıların nasıl yüzüne kapanacağını,
kazdığın siperlerin nasıl toz toprakla dolacağını,
kalbinin nasıl bir cam bardak gibi
yere düşüp kırılacağını bile bile bekle.
Belirsiz ve umutlu bekleyişi, belirli ve kötü hakikate
bin kez tercih ederek bekle.

Adam olmayarak bekle.
Akıllanmayarak bekle.
Uykusuzluğu takmayarak bekle.
Sakinleşmek istemeyerek bekle.
Başkalarının müziklerine katlanamayarak bekle.
Elini yüzünü yıkamadan bekle.
Günlük rutinini aksatarak bekle.
Beklemene anlam veremeyerek bekle.
Sözden teselli umarak bekle
(söz, bekleyişi yoğunlaştırmaktan
başka bir işe yaramasa da).
Şarkıdan teselli umarak bekle
(şarkı, bekleyişe bekleyiş katmaktan başka bir işe
yaramasa da).

Her bekleyişin kendi sonuyla bittiğini
(başka bekleyişlerin sonlarıyla değil) bilerek bekle.
Bekleyişin, sonucundan bağımsız
bir güzelliği olduğunu sanarak bekle.
Aynanın karşısında kendinde
bir güzellik keşfetmeye çalışarak bekle.
Eskiden yorulduğun işlerden yorulmayarak
(ve buna hayret ederek) bekle.
Eskiden kaygı duyduğun şeylerden
kaygı duymayarak (ve buna tatlı tatlı sevinerek) bekle.
Fedakârlık, inançlılık, cesaret ve kendini
bulma sahnelerinde hakiki duygularla ağlayarak bekle.

İçin içini yiyerek bekle.
Karnın burkularak bekle.
Başka şeyler düşünmeye çalışarak bekle.
Hiç aramadığın birilerini aniden arayarak bekle.
Bir yerlere gitmek için üşenmeyerek bekle.
Mutlu olduğunu düşünerek bekle.
Artık boşluğa hakkın olduğunu zannederek bekle.
Tüm hayatını tekrar tekrar aklından geçirerek
(ve bunun bir işe yaramadığını bilerek) bekle.
Güçsüzlüğünü, karnının kasılmasında,
beyninin bulanıklığında hissederek bekle.
İnanç arayarak bekle.
Eski arkadaşlarını hatırlayarak bekle.
Ettiğin kötülüklerden suçluluk duyarak bekle.
Eski bekleyişlerini
(ve tümünün mukadder sonlarını)
aklına getirerek bekle.

Başka bir şey yapamadığın için bekle.
Beklemek tek çaren olduğu için bekle.
Bekleyeceğin yere kadar bekle.
Beklemek anlamsızlaşana kadar bekle.
Beklemekten bir şey beklemeyene kadar bekle.

HAYAT

Hayat, seherde girdiğimiz bir bağı
Üstümüze renk renk yağmurlar yağdı
Neneler sütümüzü kuşlardan sağdı
Gölge bitti, ı ışık bitti, oyun bitti
Esrâr bitti, kutsal bitti, tezat bitti
Masal bitti, şah bitti, Şehrazat bitti

Hayat, uyanmadan önce görülmüş düştü
Aşık gencin balkonuna konmuş kuştı
Küçük kızın yuvarlanarak indiği yokuştı
Kâr bitti, efkâr bitti, esrâr bitti
Yâr bitti, ağyâr bitti, şehriyâr bitti
Zâr bitti, gülzâr bitti, âhuzâr bitti

Hayat, geç açılmış, tez solmuş güldü
Gülün aşkıyla dile gelen bülbüldü
İçin için yanan kalbin döndüğü küldü
Zaman bitti, mekân bitti, cihan bitti
Nesir bitti, şiir bitti, lisân bitti
Melek bitti, şeytan bitti, insan bitti

Hayat, tutulmayan güzel bir sözdü
Bulutlu, yağmurlu, felsefi bir güzdü
Şeklinden taşan aykırı bir özdü
Şekil bitti, üslup bitti, öz bitti
Yağmur bitti, fikir bitti, güz bitti
Hasret bitti, vuslat bitti, söz bitti

Hayat, istenen ama gidilmeyen o yerdü
Üstümüze annemizin ördüğü örtüyü serdi
Ne sevgide aç bıraktı bizi, ne de aşk verdi
Gelmek bitti, gitmek bitti, yer bitti
Akşam bitti, gece bitti, seher bitti
Aşk bitti, âşık bitti, cevher bitti

Hayat, kurşun gibi saçlarımızı sıyırıp geçti
Anlar, boş kovanlar gibi uçup yerlere düştü
Şiir, yerlere düşmüş anlardan anlamlar seçti
Kurşun bitti, yara bitti, kan bitti
Seyran bitti, devran bitti, yâran bitti
Şiir bitti, anlam bitti, an bitti

ADSIZLIK NEHRİ

Yine gönlümün kadehi kırılıp kenara düştü
Dayanır mı ince camdır taş kaplı yollara düştü

O zaman can meclisinde bölündü istek kumaşı
Bize sevgi payı diye bu kanayan yara düştü

Dervişlik yolunda Galip bakakaldı tüm bunlara
Kimi adsızlık nehrine kimi itibara düştü

Gâlip'ten yeniden deyiş

MASAL

Bitsin Hâfız, bu masal, bu söz, bu hece
Tadına bak şaraptan kalan son yudumun
Uğramadın yanına uykunun bütün gece
Sen masal dinlerken eridi, bitti mumun

Sâdî-i Şirâzî'den yeniden deyiş

**Beraber Doğulanlar
ve
Yol Alınanlar**

ANNE, BABA, KIZ KARDEŞ

Yarın akşam saat dokuzda annemler gidecekler.
Ben, iflah olmaz, uslanmaz, iyileşmez,
deva bulmaz bir romantik, bir yufka yürekli olan ben,
içim kan ağlayarak, onların gidişini,
onlara yaptığım kötülükleri, yapamadığım iyilikleri,
onları kırdığım anları, sinirlenmelerimi,
katlanamamalarımı ve gençliğimi düşünüyorum
(annemin, babamın, kız kardeşimin
ve benim ortak gençliğimizi).

Bütün pedagojik, sosyolojik,
politik gerçeklikleri örtbas eden müthiş
bir zaman duygusu, müthiş bir borçluluk duygusu,
müthiş bir kaybetmişlik duygusu,
müthiş bir yas, müthiş bir aşk çöküyor içime.
Hiçbir şeyi, hiçbir teselliye umursamadan
alabildiğine üzülüyorum, içim yanıyor,
burnum sızlıyor, karnım burkuluyor,
gözlerim yaşlanıyor, dilime en acıklı
ayrılık şarkıları takılıyor ve gençliğimi düşünüyorum
(annemin, babamın, kız kardeşimin
ve benim ortak gençliğimizi).

Gerçek zaman denilen yok oluş, gençliğimi
(annemin, babamın, kız kardeşimin
ve benim ortak gençliğimizi) sürekli yok ediyor.
Gerçek zamanda, şimdiden bahsetmem
imkânsızlaşıyor ve hep bir geçmiş kipinde
konuşmam gerekiyor. Geçmişten
başka bir şey kalmıyor elimde.

Bu yüzden var gücümle gerçek
zamana karşı mücadele ediyorum.
Çocukluğumdaki kahverengi
nehirlerden birini alıyorum
ve zamanın akışının
tam tersi yönde
ve aynı şiddette akıtıyorum.
Zamanı durduruyorum.
Akışı kesiyorum.
Böylece, yeni bir gerçeklikle
karşı karşıya kalıyorum.

Eski zamanın diliyle konuşacak olursak,
geçmişin, şimdinin ve geleceğin
bütün anlarının
rastlantısal bir mozaîği biçimindeki
yeni zamanıma,
yeni varoluşuma dalıyorum.
Hareket ediyorum,
ama düz bir çizgi üzerinde değilim artık.
Daha da önemlisi, gençliğimi
(annemin, babamın, kız kardeşimin
ve benim ortak gençliğimizi)
yok eden dışsal bir akışın esiri değilim.

Sonsuz boyutlu bir anlar
(dikkat, anılar değil!) evreninde,
anların göktaşları gibi
yasadızca savrulduğu
kâinatımın içinde,
kâh bir ana, kâh ötekine konuyorum,
bazen de birçoğuna ve hatta tümüne birden.
Eski zamanın diliyle konuşacak olursak,
eşzamanlı anlardan oluşan yeni zamanımda
yok oluşa karşı koyuyorum
(annemin, babamın, kız kardeşimin
ve benim ortak gençliğimizin yok oluşuna).

ANNE

Herkes senin gerçekleşmelerini sever
Anne, ihtimallerini
Herkes senin siyah kuğuluğunu sever
Anne, irkin ördek yavruluğunu
Herkes seni aklanmalarınla sever
Anne, sulanmalarınla
Herkes senin bir şey oluşunu sever
Anne, var oluşunu

BABA

Demirel
Arçelik
Siyah güneş gözlükleri
Aranjmanlar
Daire piknikleri
Düşman işgalinden kurtuluş günü baloları
Hasta köylü akrabaların ziyaretleri
KİT salonlarında orkestralı düğünler
Banka memuresi ve öğretmen eşler
Parlak köy çocuklarından devşirilmiş
teknokrat arkadaşların yarım kalmış
hatıra defterine ilıstırdıkları
bekleyişli ve şaşkın fotoğraflar
Turneye çıkmış tiyatrolar
Ve ilk uçak yolculukları arasında
Taşrada
Devlet destekli bir modern mikrokozmosta
Mutluluğa başladı ve bitirdi
1960'lı yıllarda

BABA VE KIZ

Bir baba her zaman yalnız ağlar.

Gözyaşlarını kâğıt mendille silmiş,
hatta yüzünü yıkamış bile olsa,
küçük kızı sezer babasının ağladığını,
ama belli etmez, bilgece bakar sadece.
Küçük kızlar böyledir:
kırk yaşında da olsalar,
on dokuz yaşında da,
üç yaşında da, hep bilgedirler;
cennetin hediyeelik eşya mağazasından
babalara gönderilen cadılar, melekler,
büyücüler, tanrıçalardır onlar.

Baba, kızı ağladığını bilsin, ama görmesin ister.
Çünkü babasının ağladığını görürse,
kızının kafasında babasının suretinde
yapılmış olan tanrı heykeli
barbarlar tarafından parçalanacaktır.
Oysa kızının hayatta başı dik yürüyebilmesi için,
babası öldükten sonra bile o heykelin
bulunduğı sunağı tırmanmaya,
yanındaki zeytin ağacının dallarına
çaputlar bağlamaya, dilekler dilemeye,
adaklar adamaya ihtiyacı olacaktır.

Bu yüzden, yalnız ağlayacağı bir yer arar baba.
Bazen, ağladığı duyulmasın diye musluğu açarak,
banyoda ağlar sessizce; ağlayan yüzünü
aynada seyrederken gülmesi geldiği de olur;
bu anlarda susar, sonra gülmeye
karışık tekrar başlar ağlamaya.

Bazen alışma odasında ağlar;
hıçkırık sesi çıkarmamaya dikkat ederek;
kapıyı içeriden iyice kilitledikten sonra.
Böyle ağlarken kızı kapıyı alabilir
bir şey sormak için; o zaman,
sanki koltuğunda uyuklamış da
kapı alınınca sıçramış
veya bir şey okumaya dalmış da
kapının tıkladılmasıyla aniden
irkilmiş gibi yaparak;
tam da düzeltemediği kısık,
titrek bir ses tonuyla
birazdan geleceğini söyler.
Tabii, sesi ele vermiştir aslında ne yaptığını,
ama bu bir sır olarak kalır kıızıyla arasında.
Babalarına ne kadar kızsalar da,
kıızları onların sır küpleridir
ve bu ağır yükü taşırlar omuzlarında
bir ömür boyu.
Bazen arabasında tek başına giderken ağlar.
En rahat da arabasında ağlar bir baba,
doya doya, hıçkırır hıçkırır ağlar.
Belki de bu yüzden trafiğin sıkışmasından,
yolun uzamasından şikâyet etmez,
kendisine ağlama zamanı çıktığı için.

Bir baba neden ağlar?

Çocukluk fotoğraflarından birinin köşesinden
yanlışlıkla geçen bir sokak köpeğinin
çoktan ölmüş olmasına ağlar, mesela.

Kendi babasının artık ona
babalık yapamayacak kadar
yaşlanmış olmasına ağlar.
Her oğulun hayatta ilerleyebilmek için
kendi ruhundan babasını
yeniden doğurmak
zorunda olduğunu hatırlar,
buna ağlar.
Sonunda, en sonunda, günün sonunda,
zamanın sonunda, yaşanan
bunca şeyin sonunda,
artık kışına girmiş
bir ömrün sonunda
babasıyla barışır, ona ağlar.

Küçücük bir çocukken atıldığı
vahşi ormanda,
düştüğünde tutacak,
kaybolduğunda bulacak,
hata yaptığında örtecek
kimsesi olmadan;
el yordamıyla
yürümesine ağlar.
Binlerce hata yaparak,
iyileşse de hiç geçmeyen
yaralarla yaralanarak,
büyümesine ağlar.

Ergenlik zamanında çekilmiş
fotoğraflarındaki kırılganlığına,
sarsaklığına, dilsizliğine ağlar.
Fotoğraf karelerinde ancak yüzünün yarısı
görünecek kadar hayatın
arka sıralarına saklandığına ağlar.

Zayıf zamanlarında
kendisini görmezden gelenleri
yıllar sonra karşılaştıklarında
bu kez kendisi görmezden gelerek aldığı
küçük intikamların boşunallığına ağlar.
Gelecekte alınan bir intikamın
geçmişte yaşanmış bir acıyı
telâfi etmeyeceğini bilecek kadar
büyümüş olmasına ağlar.

Hayatında hiç kimsenin, zayıflığı içinde
gizli güçlölük imkânını, suçluluğu içinde
gizli masumluk imkânını, hastalığı içinde
gizli şifa imkânını, korkaklığı içinde
gizli kahramanlık imkânını, yalancılığı içinde
gizli dürüstlük imkânını
görmek istemediğine ağlar.

Bir Azerbaycan ezgisi çalıyorsa,
mugamsa, tarsa, Bayâtî-Şiraz'sa,
zamanlardan akşamsa,
ruhunun bütün ızdırabını
ve bedeninin bütün acısını
tek bir ağlamaya yükleyen
bir bebek gibi ağlar.

Küçük kızı sezer babasının ağladığını, ama belli etmez.
Bilgece, cadıca, melekçe, büyücüce,
tanrıçaca bakar sadece; sonra odasına gider.
Bir başka çocuğun annesi olacaktır o;
babasının çocukluğuna annelik yapmak değildir
dünyaya gelme nedeni; babası da
ona böyle bir yük yüklemes asla;
bu yüzden gizler ondan ağladığını.
Yine de, cennetteki tanıdıklarıyla
birkaç görüşme yapar küçük kız,
babasına yardım etmeleri için;
küçük melekler bir bahar yeli gibi esip,
serinletirler babanın yüreğini.

Bir baba her zaman yalnız ağlar.

Hafıza Zamanları

YİRMİNCİ YÜZYIL

Ne istiyorduk biz yirminci yüzyıldan?
Şüphesiz ki, denize doğru yürüyerek
zafere ulaşmak istiyorduk.

İçimizden her biri, kendi Reichstag'ına
kendi özel bayrağını dikmek istiyordu.
Bayrakların ortak rengi kızıldı.
Ama herkes kızılın üzerine kendince
kişisel bir işaret koymuştu.
Kimi, sıkılmış bir yumruk çizmişti bayrağına;
kimi, çocukluk fotoğrafını ilıstirmışti;
kimi, hayali sevgilisinin yüzünü resmetmişti;
kimi, çocukken resim dersinde yaptığı
bir ağaç resmini kondurmuştu;
kimi ise düz kızıl bırakmıştı bayrağını.

Bazen, siyah-beyaz bir anti-Nazi Bulgar
filminin heyecanlı bir sahnesinde belirliyorduk.
Elimizde bir cep feneri oluyordu ve fenerin
sarı ışııyla daireler çiziyorduk karanlık sokağı.
Uzaktan devriye arabasının homurtusunu
duyunca telaşlanıyor, iç cebimizdeki
sahte kimliklerimizi yokluyor,
adımlarımızı sıklaştırıyor,
hızla Maria Luiza Bulvarı'na sapıyorduk.

Bir suç işliyorduk her zaman.
Daha doğrusu,
ne yaparsak yapalım,
yaptığımız her şey
bir suç oluyordu.

Her an masumiyetimizi başkalarına
kanıtlayacak makul, hayatın sıradan
akışına aykırı olmayan, halkın ve devletin
normlarına uygun, düz, kolay,
inandırıcı bir hikâye uyduruyorduk
hayattaki varoluşumuz hakkında.
Bu saatte orada ne arıyorduk,
nereden geliyorduk, nereye gidiyorduk,
hangi okulda okuyorduk, yanımızdaki kişileri
nereden tanıyorduk,
annemiz-babamız ne iş yapıyordu,
ayakkabımızı nereden almıştık,
amcamızın oğlunun nişanından
saat kaçta çıkmıştık?

Kendimizi suçlu hissediyorduk,
deli gibi korkuyorduk,
başımız sıkıştığında sığınacağımız
sığınaklar arıyorduk;
ama korkularımızdan başka sığınacağımız yoktu.
Korkularımıza sığınıp,
korkudan sığınaklarımızda
cesaretimizi toplayıp,
tekrar başlıyorduk
hayatımıza, bıraktığımız yerden.

Hep birlikte, yumurtadan yeni çıkmış
Caretta Caretta'lar gibi,
ürkek, küçük ama kararlı
adımlarla denize doğru yürüyorduk.

Denize ve zafere.

YETMİŞLİ YILLAR

Her şey nasıl değişir?
Bazı şeyler değil, her şey!
Yazılar bir paragrafı nasıl geçer?

Raboçeye Dyelo nedir?
Türkü, Pink Floyd ve Beethoven
aynı anda nasıl çok sevilir?
Poulantzas ve Gramsci'nin kitaplarını sevdiğini
komiteden birine söylemek iyi bir fikir midir?
Günlerin üstesinden nasıl gelinir?
Rastlantı, rastlantısız nasıl yaratılır?
En iyi hangi kahvede günlerce
polise fark edilmeden oturulur?
Azeri'ye kaçmadan nasıl müzik mırıldanılır?
Yakalanmadan nasıl pullama yapılır?
Düz nasıl yazı yazılır?
Bir kızla nasıl çıkılır?
Kırmızı bayraklı beyaz bir
Sovyet gemisiyle en uzak nereye kaçılır?
Hem istediğince tatlı yiyip, hem nasıl zayıf kalınır?
En iyi üniversiteye hazırlık kitabı hangisidir?
En rahat hangi tuvalette ağlanır?
Kadıköy vapurundan eve dayak yemeden
hangi sokaklardan yürünerek varılır?
Annenin mektubundan en az kaç lira çıkar?

Ömrün sularını en iyi hangi şiirin barajı tutar?
En acıklı yetmişli yıl hangisidir
(yetmişli yıllar arasında bir seçme yapmak gerekse)?
Arayıp durduğumuz o ülkeye
varma umudumuz kalmış mıdır?

ATLILAR

Son kez bak gözlerime ufukta kaybolana dek atlılar
Yenilmiş devrimlerde masum ölen romantik savaşçılar
Söyle, kızıl bir akşam doğar mı güneş batarken? Doğar
Güneş batar, akşam doğar ve başlar Ali Şîr, şiir ve tar

Hangi asırda doğmuştuk biz, hangisinde ölmüştük
Hangi asrın miadı dolmuş ideallerine gömülmüştük
Hangi anne yanar bize, hangi mum, hangi kandil, hangi yâr
Pembe bir toz bulutundan geçip düşler âlemine dalar atlılar

Hangi sözü verdi hayat bize, verdi sandık, bekledik
Hangi vasat varoluşlara yüce anlamlar yükledik
Hangi borcu ödemedik diye bizi meydanlarda astılar
Kurgusal hiyerarşileri koruyan hortlaklarla savaşır atlılar

Hangi zamandan düştük bu ana, hangi geçmişten geçtik
Hangi ütöpik gelecekten geldik, hangi şimdide mola verdik
Hangi mevsim sardı bizi, hangi kış, hangi boran, hangi kar
Dağları örten karların beyaz hayallerine dalar atlılar

Hangi özlemle yaktık kalbimizi, hangi aşkla onardık
Hangi güzel atlara binip, hangi deli düşlere kanatlandık
Hangi kar söndürür yangınımızı, hangi yâr, hangi rüzgâr
Yürek diner, zihin susar ve başlar Ali Şîr, şiir ve tar

Hafıza Mekânları

KAYIP ŞEHİR

Ne o çocuk kaldı, ne o şehir, ne o kar
Ne uzun kışları izleyen kısa bahar
Ne dilin derininden inci bulan âşıklar
Ne susuşlarından lanet saçan o kadınlar

Ne o gurbet kaldı, ne o dönüş, ne o yâr
Ne serin yazlarda erken inen akşamlar
Ne şehrin sırlarını saklayan toprak damlar
Ne kalbin suçlarını aklayan o destanlar

Ne o bahçe kaldı, ne o ağaç, ne o gar
Ne dallara asılan soluk renkli lambalar
Ömrümün peronundan her gün bir tren kalkar
Meçhule doğru akar kahverengi ırmaklar

ERZURUM'DA RONT

Geç başlamış, erken bitmiş
bir mûsamereydi Erzurum.
Annemin, babamın,
kız kardeşimin ve benim
ponponlu mavi elbiselerle
mutluluk rontu yaptığımız.

RAYLAR BOYUNCA

Raylar boyunca akıp gidiyor nehir
Akıp gidiyor raylar akşam boyunca
Camdan bakıyoruz, ülkeyle ben, bir de çocukluğumuz
Demir köprüden hızla geçip gidiyor tren

Uçsuz kırların ucu akşama karışıyor
Başaklar savruluyor kırlar boyunca
Camdan bakıyoruz, ülkeyle ben, bir de çocukluğumuz
Demir köprüden hızla geçip gidiyor tren

PARİS

Ben çok küçükken
Rüyamda Paris'te yürürdüm
Köşe başlarında vurulmuş
Direnişçi yazıtları görürdüm

Lüksemburg Parkı'nda
O asude kadına rastlardım
Utanır yanına yaklaşmazdım
Yalnızca uzaktan gülerdim

Ressamlar mavi dönemler açardı
İşçiler kızıl dönemler
Ben bir çatı katında
Frengiden inleyerek ölürdüm

NEW YORK

Üç kişiydik, Ç, M ve ben,
Village’da bir yerde yürüyorduk.
Bir galerinin vitrininde 125. Sokak
metro istasyonunun o muhteşem, o hüzünlü,
neredeyse yürek parçalayan resmini gördük.
Siyah, yağmurlu bir günüydü istasyonun,
ne peronda bekleyen kimse vardı,
ne de görünürde bir tren.

Oh man, oh man, long live New York, amen.

Bu resim, o öğleden sonrayı hatırlattı bana.
Annemle babamı China Town’a götürmüştüm,
New York’u ilk ve tek ziyaretlerinde.
Pek sevmemişlerdi orayı,
ama bir balıkçıdan ucuz somon balığı almıştık.
Dönüşte, 125. Sokak’taki evde,
annem balığı mısır ununa bulayıp, bol yağda kızartmıştı.
Öyle sevinçle ve iştahla yemiştik ki balık kızartmasını,
sanki ömrümüzün geri kalanını hep beraber,
bu evde mutluluk içinde geçirecektik.

Oh man, oh man, long live New York, amen.

Yine yağmur yağıyordu
(benim New York zamanımı yağmur tanımlıyordu).
Harap bir Downtown YMCA'sinde
uyumaya çalışıyordum.
Antik modernitenin, kırık kalplerin
ve ıslak kiremitlerin kokusunu soluyordum.
Sonra birden çişim geldi, kalktım,
erkekler tuvaletine gittim.
Kapısız klozetlere Efesli filozoflar gibi
yan yana oturmuş yoksul,
düşünceli, bilge siyah adamlar gördüm.
İçlerinden biri başını kaldırdı
ve "sen kimsin?" diye sordu.
Bir an içimden
"Ben, o uçan trapezdeki yiğit genç adamım"
demek geçti, ama bunu diyecek kadar cesaretli,
kuvvetli ve haklı olmadığımı biliyordum;
bu yüzden gerisin geri döndüm
ve hırsımdan ağlayarak tuvaletten çıktım.

Oh man, oh man, long live New York, amen.

AMSTERDAM'DAN DÖNÜŞ

Uçaktan inip eve vardığında saat gece yarısını geçmişti;
uçaklar, rötarlar,
bantta yapayalnız
dönen bavullar,
inişte ve kalkışta
istemsizce hissedilen
endişeler,
hepsi geride kalmıştı.

Küçük kızının odasından uyku sesleri geliyordu;
kızma hayata,
diye fısıldadı kendi kendisine;
hayatın hangi yataktan akıp,
hangi denize döküldüğüne bak;
hayatın soğuk suyuna
daldır ayaklarını.

Varoluş: işin esası bu; varoluşuna dokun,
varoluşunu kokla,
varoluşunu sez,
varoluşunu sev.

An: kim bilir ne zaman yaşanmıştır;
mekân soyutlaşır,
yüzler düşselleşir;
ama anlam, kaliteli bir parfümün
kokusu gibi,
uzun zaman sonra bile
hissettirir kendisini.

Ney: uçak indiğinde modernize
bir Türk müziği parçasında
duyulan buğulu sestir;
varoluşun kokusuna
ve anın anlamına
yaklaştırır ruhlarımızı.

VARŞOVA'DA GECE

Bir tutam kar aldım yerden,
gece,
Krakowski Caddesi'nde,
on biri biraz geçe.

Lenin buradan geçtiğinde
(geçmiş miydi hiç Lenin buradan?)
bu kadar ısıltılı mıydı
Krakowski Caddesi?

Varşova yine böyle soğuk, böyle içli,
biraz Rus,
biraz Habsburg,
ve bembeyaz mıydı?

Topuklu ayakkabılarıyla karda
bahar gezintisi yapar gibi
geziniyor muydu cadde boyunca
kürk mantolu kokona hanımlar?

Neye hüznlendiğini bilmeden
hüznleniyor muydu bir Türk
(bir Jön Türk, mesela)
Hotel Bristol'ün lobisine girerken?

UTRECHT

Ne güzel bir bahçe
Ne ulu bir ağaç
Sarılsam ağaca
Zamana karışsam

Ne sessiz bir sokak
Ne eski bir konak
Girsem kapısından
Işığa kavuşsam

Ne erken bir akşam
Ne serin bir rüzgâr
Solumam rüzgârı
Derdimi unutsam

Ne güzel bir nehir
Ne sessiz bir şehir
Dolaşsam şehirde
Ruhumla buluşsam

Ne yeşil bir yaprak
Ne ıslak bir toprak
Uzansam toprağa
Gönlümü avutsam

AKDENİZ

Gözlerinin karası, zeytin karası
Saçlarının gümüşü, zeytin gümüşü
Sessizliğin, ıssız ada sessizliği, sen
Karışmışsın Akdeniz'e

Sözlerinin derini, tanrının yeri
Aşklarının gözyaşı, teninin teri
Suskunluğun, puslu ada suskunluğu, sen
Bir olmuşsun Akdeniz'le

Yokluğunun sızısı, akşam yıldızı
Bedeninin anısı, denizin tuzu
Uzaklığın, yakın ada uzaklığı, sen
Kaybolmuşsun Akdeniz'de

BAHARİYE, KADIKÖY

Bahariye sokakları
Yavaşça denize iner
Sokakları kaplar martı çıgllıkları
Bir de Fenerbahçe bayrakları

Her sokaktan tanıdık bir yüz geçer
Birinden tüm akrabaları göçmüş deli Maria
Birinden kız kardeşim, birinden ilk gençliğim
Birinden annem, ellerinde poşetler

Bahariye pastanelerinde
Dünyanın en güzel pastaları satılır
Muhafazakâr pastacılar ve monden hanımlar
Eski, yeni pasta çeşitlerini tartıştır

Bahariye sahaflarında
Yalnız sahaflar müşteri bekler
Kimi at yarışı oynar, kimi radyo dinler
Kimi yan dükkânda pinekler

Bahariye köşelerinde
Uçuk gençler tezgâh açar
Hayat dergileri, New Age müzikler
İsteyene devrimci türküler

Bahariye mağazalarında
İyi malları ucuza satarlar
Hep mesafelidir eski tezgâhtarlar
Patronlar biraz geriden, biraz hüzünlü bakarlar

Bahariye sinemalarında
Hem yeni hem eski filmler oynar
Gişelerin önünde kalabalıklar
Film sonrası için planlar yaparlar

Bahariye sokakları denize iner yavaşça
Ben, kalbimi avcunda sıkın ince bir yasla
Kadıköy ve sevdiklerim henüz yok olmadan
Yürürüm bir kez daha denize inen sokaklarda

İSTANBUL

İki deniz üstünde yatan o büyük şehre
Doğu kapısından gireceğim, bekleyenler göreceğim
Söylemeyecekler neyi, sormayacağım niye
Sokaklara dalacağım, henüz vakit varken

Güzel saçlarına korkmadan dokunup aşkın
Yalnızlığın sarı-kırmızı kâbesine gideceğim
Tam bir daha asla, asla dediğim yerde
Yaşayacağım doya doya hayal kırıklığını

Aldırmadan büyüklere, küçüklere, kimseye
Kalbimde sakladığım aşk için öleceğim
Sonra kazacağım arka bahçedeki yerimi
Çıkarmak için gizli hazinelerimi

Gücüm yetmeyince çağıracağım imdada
Yaşayan perileri, cehennemden ölüleri
İlk ölümler gelecekler, boyunlarında ilmikler
Beyinlerinde derin, intihari düşünceler

Usulca kazacaklar bildikleri toprağı
Ait olmadıkları zamandan kaçtıkları tüneli
Sonra dağıtacağım tüm olmayan aşklara
Ölümlerin çıkardığı gizli hazinelerimi

Yeminleri, rüyaları, korsan bayraklarını
Sarı duvarlarda uyuyan kertenkeleyi
O loş mutfakta kokan çileği
Bir açılıp, sonra hemen kapanan pencereyi

O yaşlı yalnız kadın görünecek pencerede
Karşıdaki duvarı seyredecek bir süre
Ayaklarını sürüyerek içeri yürüyecek
Duvarda büyük şehrin gölgesi büyüyecek

Son sözlerini bitirirken Konstantin
Vapur üçüncü manevrada iskeleye yanaşacak
Ben bir köşede uyuyor olacağım
Ağzımın kenarından salyalar akacak

Kim bilir ne zaman uyanıp kalktığımda
Vapur Kadıköy'e gelmiş olacak
İnip toprağa sıkıca tapacağım
Kadıköy senfonisini yazmaya başlayacağım

Denizden yukarı çıkan sokaklardan birinden
Salına salına yukarı çıkacağım
Önüme çıkan her pastaneden bir şey alıp
Her karanlık köşede sevinçten ağlayacağım

Mutluluk içinde yok olacağız
Ben ve karşıdan gelen Kadıköylü kız
Konstantin sözlerini bitirirken biz
Çoktan birbirimizi geçmiş olacağız

Sonra her şeyi affedeceğim
Yaşlı yalnız kadın pencereyi örtecek
Duvarda büyük şehrin gölgesi büyüyecek
Geçip gölgedeki yerimi alacağım

Yolculuğun Büründüğü Renkler:
Mavi, Kırmızı ve Diğer Renkler

MAVİ, KAHVERENGİ VE KIRMIZI

Mavi, denizdir.

Doğudan gelen bir trenin penceresinden
bakan bir çocuğun
hayatında ilk kez gördüğü deniz.

Kahverengi, nehirdir.

Geçen trene dikkat ve şüpheyile bakan bir köylüden,
bir koyun sürüsünden ve bir
demiryolundan başka bir şeyin seçilmediği
ıssız bozkırda
kendi başına akan suyu çocukluğun.

Kırmızı, bekleyiştir.

Mavi, kuzey kışının serin ve berrak gökyüzüdür.
Şeker Bayramı'nın ilk gününde,
bir kovboy filmi seyrettikten sonra,
sinemanın merdivenlerine oturup,
bankadan eşantiyon olarak aldığı ajandasına
ilk kişisel cümlelerini yazan bir çocuğun
iliklerinde hissettiği kuzey kışının
serin ve berrak gökyüzü.

Kahverengi, attır.
İki dağı birleştiren köprü üzerinde,
bir dağdan ötekine koşan bir at.
Dağlardan birinde, bütün büyük
uygarlıklar gibi çoktan yok olmuş
bir büyük uygarlığın kalıntıları vardır.
Öteki dağda, alabildiğine hüzünlü
bir müzik eşliğinde, alabildiğine
hızla dans eden kadınlar
ve erkekler yaşamaktadır.
Atın sırtındaki, ya bir dağda
ya da ötekinde öldürülmüş
abisini arayan kız kardeşidir.

Kırmızı, bekleyiştir.

Mavi, ışıldaktır.
Gece vakti, içindeki yedi yolcusuyla
bir minibüsün hızla geçtiği yol boyunca
uzanan tütün tarlalarında yüzlercesi yanan bir ışıldak.
Arka koltukta yatan hamile kadın uyanmış
ve uyumakta olan üç erkeğin ve iki kadının
nefes seslerini, ön koltukta oturan
yolcuyla şoförün fısıldaşmalarını
ve bagajdaki gitarların ve bağlamaların
zemine çarptıkça çıkardıkları
tınlamaları dinlemektedir.

Kahverengi, eski bir evin toprak damıdır.
Üç çocuk toprak damın üstünde
bütün gün oyunlar oynamışlar
ve akşam geldiğinde diğer çocuklarla birlikte
ev sahibi yaşlı kadının etrafına dizilip,
cinler, periler, alkarıları ve kesik başlarla
dolu korkunç hikâyelere dalmışlardır.

Kırmızı, bekleyiştir.

MAVİ BİTTİ

Mavi bitti
Dönüş vakti
Bekleyişin
Kızılına

Bitişin hiç dayanılmaz normalliğine
Belden yukarımla doğulu jestler yapmaya
Sanki bir şey der gibi kelimelere bakmaya
Zamanın denizinde ölü bir balık gibi yatmaya

Yolda Fark Edilenler:
Melek

MELEĞİ FARK ETMEK

Hey melek!

Henüz pişmiş köpüklü

çilek reçelinin kokusunda sen varsın.

Odaya girip de teyzelerini görünce

sevinçten yatağın üzerinde zıp zıp zıplayan

küçük kara kızın çığlıklarında sen varsın.

Yolcu edilen annenin çıkış kapısından geçmeden

son kez dönüp bakışındaki hüznünde sen varsın.

Tam masadan kalkarken alınan

beğeni sinyaliyle burkulan karında sen varsın.

Beklenmeden gelen ufak tefek paralarda,

lüks bir yere gitmeden önce ucuz bir lokantada

önden karnını doyurmanın

plebyen hazzında sen varsın.

Onca insanın arasında kedinin gelip

benim kucağıma oturduğunda,

kimsesiz çocuğun gelip benden

para isteyişinde sen varsın.

Bunca saçma sapan uğraşla yıllarımı tükettiğim hâlde

şiiirin beni terk etmeyişinde,

yazdıkça şiiirin çiçek gibi açışında sen varsın.

Doğduğum şehri bırakışında,

hastalıklardan ve ölümlerden korunuşumda,

geçmemem gereken kapıların

gizlice kapanışında, geçmem gereken

kapıların kolayca açılışında sen varsın.

Boş bir odaya ya da yastıktan evine sığınarak
kendi kendisine hayatlar hayal eden çocuğun
büyük sevincinde sen varsın.
Merhamette ve affedişte;
ölülerin çekinmeden gelip dertlerini açışlarında;
geçmişin, geleceğin ve şimdinin birlikte var olduğu
zamanın sıcaklığında;
pencerenin pervazında dakikalarca kımıldamadan
bakışan iki kedinin birbirlerine aktardıkları
büyük sırda; arkadaşımın köpeğinin nemli ve sıcak
karnının iniş çıkışlarında;
yakalanmadan el ele tutuşabilecekleri
sokak aralarında ürkek ürkek dolaşan
tıfıl oğlan ve ergen kızın aşklarında sen varsın.

MELEKLE KARŞILAŞMAK

Melek seni almaya geldiğinde,
gitme sırası sana geldiğinde, sakın,
“daha erken değil mi,
daha, yapacak işlerim vardı,
daha söyleyecek sözlerim vardı,
yoksa başka birini mi almaya geldi?”
diye sağına soluna bakınma.

Sakın, zamana mahkûm bu âlemde
daha fazla zaman dilenme.
Sakın, zamansızlığa göçünü
birkaç zaman kısıntısı için
ertelemek isteyecek kadar
kendini küçük düşürme.
Yakışmaz bu sana.

Kızını öp; ruhunun dışı yanını öp.
Sırlarını kızına emanet et.
Bir babanın sırlarını
ancak kızının taşıyabileceğini söyle ona.
Sonra, bir ozana yakışır bir biçimde;
meleğin sen doğarken bedenine üflediği,
ama gölge varlıkların yalnızca
korkudan ve zayıflıktan ibaret gördükleri
soylu ruhuna yakışır bir biçimde,
gülümseyerek, kararlılıkla,
“ben hazırım!” de, Melek’e.
Seni almak için bekleyen
iki atlı arabaya bin.

Almaya geldiğinde seni melek,
cennet-cehennem dilenme,
dünyaya geri dönmeyi dilenme,
sonsuzluk dilenme.
Bir ozana yakışır bir biçimde,
soylu ruhuna yaraşır bir biçimde,
seni almak için bekleyen
iki atlı arabaya bin ve başlangıcına
ruhunu üfleyen meleğin
sonuna yazdığı meçhule doğru
cesaretle koyul yola,
arkanda silikleşen gölge sürüsü
korkaklığın üzerine
ateşli nutuklar atarken.

Yolda Bulunanlar:
Aşkı Ararken Kendini Bulmak

HER ŞEY KALBİN İÇİNDE

Her Şey
kalbin parçası.

Her Şey
zıddıyla
kalbin içinde.

Merhamet de
kalbin içinde,
acımasızlık da.

Ruhu ezen
susmalar da
kalbin içinde,
zulümle kapanmış
yolları açan
konuşmalar da.

En soysuz
yalanlar da
kalbin içinde,
en soylu
doğrular da.

En büyük
sevmeler de
kalbin içinde,
en geri dönüşsüz
unutmalar da.

En vahim
hatalar da
kalbin içinde,
en doğru
adımlar da.

Sıradan iblislerin
karşısında
sinen
çocuk da
kalbin içinde,
Golyat'ı
deviren
Davut da.

Saf bir umutla
aşka doğru koşan
çocuk da
kalbin içinde,
her şeyi anlayıp
vazgeçen
soylu ruh da.

Melek de
kalbin içinde,
şeytan da.

Yenilgi de
kalbin içinde,
zafer de.

Zayıflık da
kalbin içinde,
güç de.

Zıtların
bu zarif birliği,
kalbin atışıyla başlayan,
duruşuyla biten,
tekrarı olmayan
bu güzel hikâye,
kalbin içinde.

KENDİNDEN GEÇMEK

Öyle geçtim ki kendimden, unuttum dünya nedir
Ben kimim, içki sunan kim, içtiğim içki nedir

Gerçi canandan deli gönlüm için haz isterim
Sorsa canan, ben de bilmem, gönlümün hazzı nedir

Bu dünyanın işlerini bilenler arif değil
Arif olan bilmeyendir iş nedir, dünya nedir

Ahını, feryadını âlem duydu Fuzûlî
Hoşnutsan aşk belâsından, söyle, bu kavga nedir

Fuzûlî'den yeniden deyiş

KENDİNDEN TAŞMAK

Sen yoksun.
Hiç olmadın.
Ben hep oldum.
Kendimle doldum.
Kendimden taştım.
Kâğıt peçeteyle sildim, içimden taşıp
kenarlarımdan aşağı sızan suyumu.

Aradım seni, çok aradım, varsın sandım,
varlığına inandım, nasıl inandım.
İlk defa ayak bastığım taşra kasabalarının
bakımsız parklarında aradım.
Otobüsün camından bakarken hızla arkamda
ve hafızamda kalan evlerde aradım.
Coşkulu davalarımın hüznü şarkılarında aradım.
Üzerimde annemin kısaltarak
güya modernleştirdiği siyah kabanımla
Kazancı Yokuşu'ndan kırık kalbi
ve dolu gözleriyle hızla inen
on yedi yaşımda aradım
(en çok orada bulmak istedim seni,
en çok orada yoksun sen,
en çok orada doldum ben kendimle.)

Yoktun sen.
Hiç olmadın.
Beni benimle bıraktın.
Ben de sadece ben oldum.
Benden ibaret oldum.
Bana sığmayı öğrendim.
Benle doldum.
Benden taşıdım.

Senin topraklarına varınca çizildi sınırlarım.
Sen, sınırlarımı koruyan tel örgülerin dışında kaldın.
Gidişin-gelişin olmadığı,
öbür tarafa geçmeye çalışırken mayına basan
kaçakların sınır boyunca öldüğü
düşman bir ülke gibiydin.

Tüccarlar, sefirler, şairler, askerler, şeyhler,
filozoflar sızdırdım sınırlarımdan gizlice.
Şehirlerinin en kalabalık yerlerinde kargaşalar çıkarttım.
Dağlarında askerlerimi savaştırdım.
Pazarlarında tüccarlarımı bağırıttım.
Meydanlarında filozoflarıma nutuklar çekirttim.
Tapınaklarında şeyhlerime vaazlar verdirdim.
Sahnelerinde şarkıcılarıma şarkılar söylettim.
Sokaklarında şairlerime şiirler okuttum.
Elçiler gönderdim başşehirine,
tanıtmak içim kimliğimi

Gizli bir mücevherdim ben,
bilinmek istedim sence.
Bilinmeden kaldım.
Ben de kendimi bildim.
Kendimin araştırmalarını yaptım.
Kendimin verilerini topladım.
Kendimin teorilerini kurdum.
Kendim olmak ilminin uzmanı oldum.
Tamamlanamadı bilgim, sen olmadığın için.
Sen yoktun.
Hiç olmadın.
Ben hep oldum.
Kendimle doldum.
Kendimden taştım.

SEN YOKTUN

Sırdım, sağırdım, susmalarda saklandım
Suçtım, ağırdım, şarkılarda aklandım

Saftım, kandım, kalbim aşkla kavruldu
Candım, yandım, külüm havaya savruldu

*Ben deli bir nehirdim, çocuklar yüzerdi sularımda
Ben karlı bir şehirdim, âşıklar gezerdi sokaklarımda*

*Ben, sefirler gönderdim senin uzak ülkeneye
Âlimler, kâhinler, tacirler, şairler gönderdim
Gezdim tüm çarşılarında şehrinin, sen yoksun*

Boştum, doldum, aşka çıkmaz bir yoldum
Güldüm, soldum, bülbüllere yem oldum

Suydum, coştum, aktım kendi bağımda
Avdım, koştum, vuruldum kendi dağımda

Yeniden Doğuş

RÖNESANS

Eski bir kıtayı parçalayıp ikiye, üçe, yediye ayıran
yeni bir denizin kıyısında yeniden doğdum.
Sağ elim sudaydı hâlâ, sol elimle bir kayaya tutundum.
Volkanlar patlıyordu açıklarda,
soğuyan lavlardan adalarım oluşuyordu.
Sol bacağımdaki kesik kanıyordu hafiften,
kırmızı kanım denizin mavi suyuna karışıyordu.
Nereden geldiğini anlamadığım bir ses,
kutsal kitabımın ilk ayetlerini fısıldıyordu kulağıma.

İsmini söyle, dedi Melek,
annenin ve babanın sana gönüllerinden verdiği ismi.
Ruhunun kitabına bir göz attım:
ne çok acı biriktirmişsin, ne çok aşk, ne çok yalnızlık.
Hayatın kuytululuğunda yolunu kaybetmişsin.
Aşkın yangınında kül olmuş sol yanın,
suyun yokmuş ateşi söndürmeye.
Karaları bitirmiş, denizlerde yürümüşsün,
firavunlarından kaçarken.
Ayları batırmış, zifiri karanlıklardan ışık dilenmişsin
hakikatini görmek isterken.
Naçar kalmışsın namert elinde.

Neydi aradığın, duraksız, önceki hayatında?
Uzaklarda, pusların ardında, belli belirsiz seçilen
adalardan zeytinyağı, şarap ve kurutulmuş
keçi eti taşıyan tüccarların müşterilerine
armağan ettiği leylâk renkli şalları,
gül yağlarını, çeliğine İlyada'dan satırlar işlenmiş
hançerleri ve tuzlanmış asma yapraklarını bile
gözün görmeyerek, gün aşırı tanrının
sunağına tırmanıp, arayıp durduğun şey neydi?

Bu yolculukta ne arıyordum,
bilmiyordum.
Bu yolculuk beni nereye götürüyordu,
bilmiyordum.
Önüme bakmıyordum.
Arkama bakmıyordum.
Zamanı saymıyordum.

Zamanın tahayyül ötesi durgunluğuna
dalıyordum.
Bütün mümkün zamanların
birbirine karıştığı suyu buluyordum.
Ayaklarımı bu suya sokuyordum.
Ölülerden haber alıyordum,
henüz doğmamışlardan,
yaşayanlardan,
hiç yaşamayacaklardan.

Ayaklarımdan sızıp, vücuduma doluyordu
zamanların suyu.
Ayaklarım bir anten gibi
zamanların mesajlarını topluyordu.
Herhangi bir biçim almıyordum.

Orada, kiminle konuştuğumu bilmeden,
öylece yatıyordum, kimsenin haberi olmadan.
Meleği arıyordum, meleği ve aşkı;
ikisini de bulamadan perdelerimi yırtıyordum.
Dönüp dolaşıp aynı ana geliyordum,
ben bu andan çıkamıyordum,
hayatım o ana çakılıp kalmıştı.

Hayatım, o anın etrafında genişleyen
halkalar gibi büyüyordu
ve ben buna yaşlanmak,
olgunlaşmak, güçlenmek
gibi yanlış adlar takıyordum.
Geçmiş de, gelecek de, bugün de,
yani tüm bilinen zamanlar,
o anın etrafında dönen
hayat halkalarından
ibaret olmuşlardı.
Satürn'ün halkaları gibi ya da dervişin dönüşleri gibi,
o anın etrafında
halka halka
oluşuyordu hayatım.

O an ise, kendisine özdeş kalmıyordu.
Sabit değildi, hangi halkadan bakıldığına,
hangi rüyadan anlaşıldığına bağlı olarak,
rengini, manasını, sırrını değiştiriyor;
her yeni renk, mana ve sır
öncekilere ekleniyor;
ortaya gitgide daha karmaşık,
daha harikulade,
daha derin
bir geometri çıkıyordu.

Ben buna yanlış bir isim takıyor
ve değişim diyordum.
Oysa daha doğru bir deyim kullanmam
ve açılım demem gerekirdi.

Çünkü o renkleri, manaları ve sırları o ana ben
yakıştırmıyordum.
Onlar o anda saklıydılar zaten;
ve ben o ana baktıkça
açığa çıkıyorlar,
ben o anı anladıkça
hakikat kazanıyorlar,
ben o anda dolaştıkça
içime doluyorlardı.

Hayat böylece bir kartopu gibi büyüyordu.
Tam ortasına yaramaz bir çocuğun
bir parça siyah taş kömürü yerleştirdiği
Erzurum karından
bir kartopu gibi
yuvarlanıyordu
çocukluk dağlarımın
yamaçlarından.

O çocuk o anda güçsüzdü,
hatalar yapıyordu,
kendisini rezil ediyordu.
Ben, sinema perdesini yırtmak,
filmden içeri girmek,
o çocuğu kurtarmak istiyordum.
Onu kurtarmam gerektiğini söylüyordu
okuduğum bir popüler psikoloji kitabı;
onu kurtarmadan
bana kurtuluş yoktu.
Kitabın bilmediği ise şuydu: kendimi
kurtarmadan da,
ona kurtuluş yoktu
ve ben çoğu zaman
o çocuğun o andan çıkıp
yanıma gelmesini,
beni teselli etmesini,
beni haklı çıkarmasını istiyordum.

Şimdi düşünüyorum da, benden çok
o geliyordu bu tarafa
ve aşka dair, siyasete dair,
insanların aralarındaki çatışmaların
ve uzlaşmaların
sebeplerine dair
samimi ve hayvansı teorileriyle
davranışlarımı yönlendiriyordu.

Ben böyle şeyler düşünürken,
sanki tanrı uzaktan kıs kıs gülüyordu.
Daha doğrusu, ben böyle gülmesini istiyordum
Tanrının.
Tanrının benden daha güçlü olmasını istiyordum;
bu yüzden sevgiyle
ve çaresizce bakmasını değil;
alayla, sarkazmla,
yani her şeyi bilerek,
her şeyin farkında olarak,
her şeyi düzeltme
gücüne sahip olarak
gülmesini istiyordum.

Bazen de gerçekten üzüldüğünü sanıyordum tanrının.
İşte o zaman korkmaya başlıyordum,
tanrının bile bilmediğİ
bir tehlikeyle karşı karşıyayım diye.
Tanrının üzüldüğü şey şuydu, sanıyorum:
insanın yapabileceğİ
kötülüğü sınır yoktu.
Tanrı açısından belki daha üzücü olanı ise,
insanın, yaptığı kötülüklerin
iyilik olduğuna
kendisini kolaylıkla inandıracak
haklı çıkarma
sistemlerine sahip olmasıydı.
Bu konuda tanrının yapacak hiçbir şeyi yoktu
ve ben bunu anladığım günden itibaren
derin bir korku içinde yaşamaya başlamıştım.

Korku, bir yandan beni tanrıya yaklaştırıyor,
kötülük yapmaktan alıkoyuyordu.
Öte yandan da elimi kolumu bağlıyor,
kılıcımı kınına geri sokuyor,
beni tanrıdan uzaklaştırıyordu.
Korku bir atmosfer gibi sarıyordu
yaşadığım gezegeni.
Bu kirli, pis havayı soluyarak
Hayatta kalmaya çalışıyordum yine de.

Biliyordum oysa, uzaklarda, kirli atmosferin ötesinde,
varoluşun derinliklerinde,
mavi gökler
ve altın kumsallarla bezeli,
durgun, dingin adalar vardı.
Adalar güzeldi, bir hilâl şeklinde
lacivert sulara yayılmışlardı.
Geleneklerine bağlı, hoşgörölü ve neşeli tüccarlar
şarap, zeytinyağı,
oğlak ve arpa
taşıyorlardı
bir adadan
ötekine.

Biliyordum.

Sahile yanaşmış tüccar gemilerinin birinden
bir testi şarap,

bir güğüm zeytinyağı,

bir dirhem arpa ekmeği

ve bir adak keçisi alıp,

tanrının sunağına doğru

tırmanmaya başlıyordum.

Akşama doğru, henüz karanlık basmadan

sunağa vardığımda,

oğlağı, şarabı, yağı ve ekmeği

tanrının kuyusuna bırakıyor,

sunak taşına yüzükoyun uzanıyor,

kulağımı taşa dayıyor,

tanrının akşam yemeğini yerken söylediği

kutsal şarkıları dinliyordum.

Korkudan çıkıyordum.

EVE DÖNÜŞ

*Bu gül benim gibi bir yangının külünden açmış, belli
Bu gül neşesini ve zevkini külünden almış, belli
Herkes bir bir gitti benden, son o geldi yanıma
Bu gül kokusunu ve rengini külünden almış, belli*

Şanın, şerefin boş gururundan
bir zerre bile dilenmeden eşiğinde bekledik,
geldik

Kaderin zalim darbelerinden bizi koruyacak
bir sığınak bulmak için yollara düştük,
geldik

Hiçliğin sınırlarından varlığın topraklarına doğru
bir aşk yolculuğuna çıktık,
geldik

Aşkın yeşilliğini ararken
Cennet Bahçesi'nde saklı olan o köşkü gördük,
geldik

Gizli hazinenden pay almak için
kapında ricacı olmak istedik,
geldik

Şandan, şereften vazgeçtik; yağmurunda arınmak,
kitabında yazan hükmümüzü öğrenmek istedik,
geldik

Çıkarıp attık üstümüzde ne varsa;
ateşinle ısındık; bir kervanın peşine takıldık,
geldik

*Bir gelgitin gidişiyle gittiğin yerden evine döneceksin
Yol boyunca farklı farklı, çeşit çeşit biçimlere gireceksin
Girdiğin tüm biçimleri ateşin başında toplanmış
göreceksin
Selamlayıp tek tek biçimlerini, sonunda sen de kendini
seveceksin*

Selam...

Hâfız-ı Şîrâzî'den yeniden deyiş

YENİDEN YAZILIR

Atların deli gibi koştığı bir kıyıda.

Bir yangında yanmış, kül olmuş,
yeniden doğmuş bir ormanda.

Dünün güzel şarkılarıyla
doğumu kutlanan bir yarında.

Zamanın, hamarat bir çöpçü gibi
silip süpürdüğü bir hayatta.

Yeniden yazılır bütün hikâyeler.